

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 830/2014-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. augusta 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza o sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Štefanom Kseňákom, Park Angelinum 4, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb 212/2005, za účasti Okresného súdu Košice II, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ], na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb 212/2005 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Košice II p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb 212/2005 konal bez zbytočných prieťahov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť [REDACTED], trovy konania v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov) na účet advokáta JUDr. Štefana Kseňáka, Park Angelinum 4, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. októbra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Štefanom Kseňákom, Park Angelinum 4, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb 212/2005 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je odporcom v súdnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 38 Cb 212/2005, v ktorom sa navrhovateľ domáha zaplatenia peňažnej pohľadávky.

Sťažovateľ zastáva názor, že v napadnutom konaní postupom okresného súdu došlo v dôsledku jeho nečinnosti k porušeniu ním označených práv, a preto podal ústavnému súdu sťažnosť, ktorú v súvislosti s namietaným porušením svojich práv odôvodňuje takto:

«1. Konanie vedené u porušovateľa sa začalo podaním návrhu 16. 03. 2005.

2. 13. 07. 2005 vydal Okresný súd Košice II (ďalej aj ako „porušovateľ“ alebo „Okresný súd Košice II“) platobný rozkaz sp. zn. 38 Rob/99/2005, proti ktorému podal sťažovateľ odpor.

3. 19. 06. 2006 Okresný súd Košice II vydal uznesenie č. k. 38 Cb 212/2005-29, v ktorom o. i. vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril, či súhlasí s rozhodnutím o veci bez nariadenia pojednávania.

4. Okresný súd Košice II nariadil na prejednanie a rozhodnutie vo veci pojednávanie na deň 19. 11. 2007, ktoré pojednávanie bolo odročené, a to z toho dôvodu, že sa na pojednávanie nedostavil žalobca a taktiež, že niektoré dôkazy žalobcom predložené boli nečitateľné. Súd vyzval žalobcu na predloženie dokladov, aby sa s nimi mohol oboznámiť, čo žalobca učinil začiatkom roku 2008.

5. K výsluchu sťažovateľa ako žalovaného účastníka konania došlo na pojednávaní dňa 05. 10. 2009.

6. Nakoľko sťažovateľ žiadal vykonať dôkaz výsluchom svedkyne, ktorá bola v roku 2003 zamestnankyňou žalobcu, Okresný súd Košice II nariadil vykonať dokazovanie výsluchom svedkyne, a to prostredníctvom Okresného súdu Bratislava I. Výsluch sa uskutočnil 12. 03. 2010.

7. Následne sa konalo pojednávanie dňa 26. 07. 2010.

8. Na pojednávaní 21. 09. 2011 Okresný súd Košice II rozsudkom č. k. 38 Cb/212/2005-285 meritórne rozhodol.

9. Proti rozsudku podal sťažovateľ odvolanie.

10. Dňa 19. 12. 2011 rozhodol Okresný súd Košice II o oprave rozsudku, a to opravným uznesením č. k. 38 Cb/212/2005-302.

11. Dňa 12. 01. 2012 rozhodol Okresný súd Košice II o oprave rozsudku, a to opravným uznesením č. k. 38 Cb/212/2005-338.

12. Dňa 31. 01. 2012 rozhodol Okresný súd Košice II o oprave uznesenia Okresného súdu Košice II č. k. 38 Cb/212/2005-302, a to opravným uznesením sp. zn. 38 Cb/212/2005.

13. Dňa 30. 12. 2011 uložil Okresný súd Košice II uznesením č. 38 Cb/212/2005-316 sťažovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok, pričom výšku súdneho poplatku uviedol nesprávne vo vyššej výške. Voči uzneseniu sa sťažovateľ odvolal.

14. Dňa 29. 11. 2012 rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 3 Cob/83/2012-366 tak, že uznesenie Okresného súdu Košice II č. 38 Cb/212/2005-316 zmenil.

15. Dňa 29. 11. 2012 rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 3 Cob/83/2012-359 tak, že Okresný súd Košice II rozsudkom č. k. 38 Cb/212/2005-285 v spojení s opravnými uzneseniami č. k. 38 Cb/212/2005-302 a č. k. 38 Cb/212/2005-328 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

16. Po zrušení prvostupňového rozsudku sa nevykonalo žiadne pojednávanie, a to ani po podaní sťažnosti predsedovi Okresného súdu Košice II.

17. Posledné vytýčené pojednávanie bolo odročené z dôvodu „rekonštrukcie kancelárie sudcu.“»

Z obsahu sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľ namieta doterajší postup okresného súdu; podľa jeho názoru daná vec nie je právne a skutkovo zložitá, svojím postupom nezapríčinil vzniknuté prieťahy v namietanom konaní, a preto zastáva názor, že okresný súd nepostupuje v tomto konaní dostatočne efektívne, keďže jeho postup ani po deviatich rokoch nevedol k odstráneniu stavu jeho právnej neistoty. V dôsledku neúmernej dĺžky konania príslušenstvo žalovanej pohľadávky v súčasnosti značne prevyšuje žalovanú istinu, čo zvyšuje právnu neistotu sťažovateľa. Sťažovateľ namieta najmä procesné pochybenie súdu pri vydávaní platobného rozkazu, spôsob vykonávania dokazovania v danej veci a chyby pri vyhotovovaní rozsudku.

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb/212/2005 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice II prikazuje Ústavný súd Slovenskej republiky, aby v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 38 Cb/212/2005 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva finančné zadostučinenie v sume 10 000 EUR (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Štefana Kseňáka, so sídlom Park Angelinum 4, 040 01 Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 830/2014-11 z 26. novembra 2014 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predseda okresného súdu sa k sťažnosti vyjadril v prípise sp. zn. 1 SprV/887/2014 z 15. januára 2015, v ktorom v prvom rade poukázal na procesné úkony okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré tento vykonal po vrátení veci Krajským súdom v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) 21. decembra 2012:

„- dňa 02. 04. 2013 referát sudcu na upresnenie právneho dôvodu, uplatnenie pohľadávky v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu,

- dňa 26. 04. 2013 doručené súdu vyjadrenie žalobcu,
- dňa 02. 07. 2013 referát sudcu na vyjadrenie žalovanému k podaniu žalobcu,
- dňa 24. 07. 2013 doručené súdu vyjadrenie žalovaného,
- dňa 03. 01. 2014 úkony sudcu spojené s prípravou pojednávania, nariadenie pojednávania na 17. 03. 2014,
- dňa 17. 03. 2014 pojednávanie určené na 17. 03. 2014 odročené na 09. 06. 2014 z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu,
- dňa 16. 03. 2014 právny zástupca žalovaného požiadal o odročenie v právnej veci z dôvodu operačného zákroku,
- dňa 27. 05. 2014 pojednávanie určené na 09. 06. 2014 preročené na 17. 09. 2014 z dôvodu plánovanej hospitalizácie konajúceho sudcu,
- dňa 04. 09. 2014 pojednávanie určené na 17. 09. 2014 odročené na 27. 10. 2014 z dôvodu rekonštrukcie kancelárie sudcu,
- dňa 27. 10. 2014 pojednávanie po vykonanom dokazovaní odročené na 15. 12. 2014,
- pojednávanie dňa 15. 12. 2014 odročené na 04. 02. 2015 z dôvodu práceneschopnosti konajúceho sudcu.“

Následne vo svojom prípise predseda okresného súdu uviedol:

„S poukazom na vyššie uvedené chronológiu vykonaných úkonov, na ktoré som sa zameral až po zrušení rozsudku odvolacím súdom vzhľadom na skutočnosti tvrdené právnym zástupcom žalovaného, že nebolo vykonané žiadne pojednávanie, poukazujem na nariadené pojednávania, ktoré boli zo zákonných dôvodov s výnimkou rekonštrukcie kancelárie sudcu odročené na iný termín. V tejto súvislosti som toho názoru, že po zrušení rozsudku odvolacím súdom došlo k malým obdobiam nečinnosti, ich posúdenie nechávam na zváženie ústavnému súdu.

Uvedené obdobia nečinnosti však podľa môjho názoru sú spôsobené aj správaním účastníkov konania (žiadosť o odročenie pojednávania), alebo sú dané objektívne – obdobia neprítomnosti vo veci konajúceho sudcu zo zákonných dôvodov v nepravidelných časových úsekoch, ktoré neumožnili z dôvodu ich trvania orgánom riadenia a správy súdu

prijat' opatrenia smerujúce k prerozdeleniu veci v súlade so zákonom a rozvrhom práce na príslušný rok.

Konanie v prejednávanej veci podľa môjho názoru vykazuje určité znaky skutkovej náročnosti, v konaní som nezistil prekážky postupu konania podľa § 107 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

Vo veci bola podaná sťažovateľom sťažnosť na prieťahy v konaní v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z..., sťažnosť doručená súdu dňa 21. 12. 2012 bola vybavená listom zo dňa 18. 01. 2013 evidovaným pod Spr. 219/2012, sťažnosť nebola uznaná za dôvodnú.“

Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu podal svoje stanovisko k vyjadreniu predsedu okresného súdu v podaní z 1. februára 2015, v ktorom uviedol:

„... je potrebné brať zreteľ na celú dĺžku konania, nie len na konanie po zrušení rozsudku odvolacím súdom, nakoľko konanie do dnešného dňa nebolo právoplatne ukončené (ukončená bola po viac ako 6,5 roku len časť konania v časti 1 087,49 eura) a právna neistota sťažovateľa naďalej trvá.

U sťažovateľa to však nie je len otázka právnej neistoty, ako bolo už spomínané v samotnej sťažnosti, nakoľko v dôsledku dĺžky konania okresného súdu došlo k tomu, že úroky sú už skoro v takej istej výške ako predmet sporu, zároveň dnes už prakticky takmer 10 ročné konanie vplýva aj na samotný život sťažovateľa.

Sťažovateľ sa riadne zúčastňuje pojednávaní. Sťažovateľ ako aj jeho právny zástupca sa o zrušení termínu pojednávaní dozvedia väčšinou niekoľko dní pred jeho plánovaným konaním, nezriedka v ten istý deň ráno. Toto zvyšuje nároky na plánovanie času u sťažovateľa, ktorý sa živí prácou, a tak má obmedzené časové dispozície.

Dňa 14. 03. 2014 mal právny zástupca sťažovateľa úraz, pri ktorom utrpel viacnásobné zlomeniny záprstných kostí pravej ruky... Právny zástupca sťažovateľa zaslal telefaxom dňa 16. 03. 2014 žiadosť o odročenie pojednávania. Nakoľko, ale nemal právny zástupca ráno 17. 03. 2014 informáciu o tom, či bude jeho žiadosti vyhovené, dostavil sa so sťažovateľom 17. 03. 2014 na súd, kde sa dozvedel, že zákonný sudca je práceneschopný. Takýto postup bol zvolený z dôvodu obozretnosti aj napriek tomu, že mal právny zástupca nefunkčnú pravú ruku, pomerne veľké bolesti a čakala ho približne

3 hodinová operácia a následná hospitalizácia v nemocnici. Okresný súd Košice II informoval právneho zástupcu sťažovateľa, že pojednávanie bude odročené síce aj mailom, ale správou o 8,44 hod, pričom pojednávanie malo byť o 9,00 hod...

Preto vyjadrenie okresného súdu, že uvedené obdobia nečinnosti však podľa môjho názoru sú spôsobené aj správaním účastníkov konania... považuje sťažovateľ za neodrážajúce skutočný stav veci.

Sťažovateľ podal sťažnosť orgánu riadenia a správy súdu 21. 12. 2012, ktorý túto sťažnosť vyhodnotil ako nedôvodnú. Sťažovateľ zastáva názor, že sťažnosť bola jednoznačne dôvodná (vo veci sa konalo už viac ako 7,5 roka), ale veril tomu, že sťažnosť upozorní na nedostatok a tento bude riešený. Ale po tom, ako bolo pojednávanie v roku 2014 odročené z dôvodu rekonštrukcie kancelárie sudcu, obrátil sa sťažovateľ na ústavný súd.

... Podľa nášho názoru táto vec nie je natoľko náročná, aby sa prejednávala 10 rokov.

... informujeme ústavný súd o tom, že pojednávanie vytýčené na 04. 02. 2015 bolo... opätovne odročené na neurčito, a to z dôvodu práceneschopnosti konajúceho sudcu.“

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd zo spisu okresného súdu zistil tento priebeh napadnutého konania:

Dňa 16. marca 2005 sa [REDAKOVANÉ] ([REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ]; ďalej len „navrhovateľ“), svojím návrhom domáhal voči sťažovateľovi (odporcovi) zaplatenia sumy 167 406,30 Sk (5 556,87 €) s príslušenstvom.

Dňa 9. júna 2005 okresný súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh. Následne 13. júla 2005 vo veci rozhodol tak, že vydal platobný rozkaz. Dňa 5. augusta 2005 sťažovateľ doručil odpor proti platobnému rozkazu.

Okresný súd vyzval 27. septembra 2005 sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor a odpor doručoval navrhovateľovi na vyjadrenie.

Uznesením z 19. júna 2006 okresný súd vyzval účastníkov na vyjadrenie sa k veci a poučil ich o ich procesných právach a povinnostiach.

Dňa 26. júla 2006 bolo doručené vyjadrenie sťažovateľa k návrhu. Okresný súd 3. októbra 2006 doručoval toto vyjadrenie navrhovateľovi. Stanovisko navrhovateľa k vyjadreniu sťažovateľa bolo okresnému súdu doručené 10. januára 2007.

Dňa 21. mája 2007 okresný súd doručoval stanovisko navrhovateľa odporcovi.

Dňa 23. mája 2007 okresný súd nariadil termín pojednávania na 19. november 2007. Na pojednávanie 19. novembra 2007 sa nedostavil navrhovateľ, ktorý však súhlasil s tým, aby okresný súd pojednával v jeho neprítomnosti. Okresný súd odročil toto pojednávanie na neurčito vzhľadom na potrebu vypočuť navrhovateľa. Okresný súd tiež výzvou zisťoval podklady potrebné pre rozhodnutie (týkajúce sa zákonného poistenia a pod.).

Dňa 14. januára 2008 bolo okresnému súdu doručené podanie navrhovateľa, ktorým reagoval na výzvu okresného súdu.

Dňa 3. decembra 2008 bola vec pridelená v poradí druhému zákonnému sudcovi.

Dňa 2. februára 2009 bola vec pridelená v poradí tretiemu zákonnému sudcovi.

Okresný súd 13. augusta 2009 nariadil pojednávanie na 5. október 2009, ktoré sa v tomto termíne aj uskutočnilo.

Dňa 12. januára 2010 sťažovateľ doručil podanie, v ktorom navrhol okruh otázok pre svedkyňu [REDAKOVANÉ].

Okresný súd 28. januára 2010 vypracoval dožiadanie podľa § 39 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) pre dožiadaný súd – Okresný súd Bratislava I, ktorým žiadal, aby dožiadaný súd vypočul svedkyňu; výsluch sa uskutočnil 12. marca 2010.

Dňa 8. apríla 2010 boli okresnému súdu doručené materiály dožiadaným súdom po vykonaní výsluchu svedkyne.

Dňa 13. apríla 2010 okresný súd nariadil pojednávanie na 26. júl 2010.

Okresný súd následne pojednávanie 26. júla 2010 odročil na neurčito na doplnenie dokazovania.

Dňa 1. októbra 2010 okresný súd vyzval navrhovateľa, aby uviedol dátum narodenia svojej zamestnankyne na účely lustrácie jej pobytu a predložil rozkódovanie výbavy vozidla v slovenskom jazyku.

Navrhovateľ v súlade s výzvou okresného súdu 27. októbra 2010 v podaní predložil dátum narodenia svojej zamestnankyne.

Dňa 4. apríla 2011 okresný súd opakovane pod hrozbou poriadkovej pokuty vyzval navrhovateľa na predloženie rozkódovania výbavy vozidla v slovenskom jazyku.

Dňa 5. apríla 2011 okresný súd zisťoval trvalý pobyt zamestnankyne v registri obyvateľov Slovenskej republiky (ďalej len „register obyvateľov“).

Navrhovateľ predložil 26. apríla 2011 v súlade s výzvou okresného súdu úradný preklad rozkódovania výbavy vozidla. Zároveň bolo okresnému súdu doručené oznámenie výsledku lustrácie z registra obyvateľov.

Okresný súd 1. júla 2011 nariadil pojednávanie na 21. september 2011. Na tomto pojednávaní vyhlásil dokazovanie za skončené a následne verejne vyhlásil rozsudok, ktorým zaviazal sťažovateľa zaplatiť navrhovateľovi sumu 4 469,38 € s príslušenstvom. Návrh v časti o zaplatenie sumy 1 087,49 € s príslušenstvom zamietol.

Dňa 6. decembra 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie, ktorým navrhol opravu zrejmej chyby v rozsudku okresného súdu.

Okresný súd následne 19. decembra 2011 vydal opravné uznesenie.

Dňa 20. decembra 2011 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 21. septembra 2011.

Dňa 28. decembra 2011 navrhovateľ okresnému súdu doručil podanie, v ktorom navrhol opravu rozsudku z 21. septembra 2011 – označenia sídla jeho právneho zástupcu.

Okresný súd 30. decembra 2011 doručoval odvolanie sťažovateľa navrhovateľovi a uznesením č. k. 38 Cb 212/2005-316 z 30. decembra 2011 uložil sťažovateľovi, aby zaplatil súdny poplatok v sume 333 € za odvolanie.

Sťažovateľ 9. januára 2012 doručil odvolanie proti opravnému uzneseniu z 19. decembra 2012. Dňa 10. januára 2012 svoje odvolanie doplnil.

Okresný súd následne 12. januára 2012 opravným uznesením opravil opravné uznesenie z 19. decembra 2011.

Dňa 12. januára 2012 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie navrhovateľa k odvolaniu sťažovateľa.

Okresný súd predložil súdny spis 12. januára 2012 krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 21. júna 2012 krajský súd uverejnil oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia 29. júna 2012. Dňa 26. júna 2012 krajský súd toto verejné vyhlásenie rozhodnutia zrušil.

Dňa 23. novembra 2012 krajský súd zverejnil oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia 29. novembra 2012. Uznesením č. k. 3 Cob 9/2012-359 z 29. novembra 2012 krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu spolu s opravnými uzneseniami v napadnutej časti a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie.

Uznesením č. k. 3 Cob 83/2012-366 krajský súd uznesenie okresného súdu č. k. 38 Cb 212/2005-316 zmenil tak, že uložil sťažovateľovi, aby zaplatil súdny poplatok za odvolanie v sume 268 €.

Dňa 3. decembra 2012 krajský súd doručoval svoje uznesenie účastníkom konania.

Dňa 21. decembra 2012 bol súdny spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 18. apríla 2013 okresný súd vyzval navrhovateľa, aby spresnil právny dôvod uplatnenej pohľadávky – či ju uplatnil z titulu, že sťažovateľ riadne nesplácal lízingové splátky, alebo z titulu náhrady škody, ktorá mala vzniknúť neplnením poisťovne v plnej výške.

Dňa 26. apríla 2013 bolo doručené podanie navrhovateľa, v ktorom reagoval na výzvu okresného súdu.

Dňa 3. júla 2013 okresný súd doručoval vyjadrenie navrhovateľa sťažovateľovi, ktorý svoje stanovisko doručil 25. júla 2013.

Okresný súd prípisom z 23. augusta 2013 a následne 9. septembra 2013 žiadal o pripojenie súdneho spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 31 Cb 55/2006. Okresnému súdu bol doručený 18. septembra 2013.

Okresný súd 3. januára 2014 nariadil pojednávanie na 17. marec 2014.

Dňa 17. marca 2014 bolo pojednávanie odročené na 9. jún 2014 z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu.

Dňa 27. mája 2014 okresný súd oznámil, že pojednávanie nariadené na 9. jún 2014 sa odročuje na 17. september 2014 z dôvodu plánovanej hospitalizácie zákonného sudcu.

Dňa 4. septembra 2014 okresný súd oznámil, že pojednávanie sa odročuje na 27. október 2014 z dôvodu rekonštrukcie kancelárie zákonného sudcu.

Dňa 27. októbra 2014 okresný súd vykonal pojednávanie, na ktorom uložil navrhovateľovi, aby doručil listinný dôkaz, ktorý navrhol na pojednávaní s tým, že ho má zároveň doručiť aj sťažovateľovi. Pojednávanie následne okresný súd odročil na 15. december 2014.

Dňa 15. decembra 2014 okresný súd odročil pojednávanie na 4. február 2015 z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu.

Zo zistení ústavného súdu ďalej vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodol rozsudkom z 29. apríla 2015 tak, že návrh zamietol. Proti tomuto rozsudku podal 17. júna 2015 odvolanie navrhovateľ.

Okresný súd doručuje odvolanie sťažovateľovi, navrhovateľovi vyrubil súdny poplatok za podané odvolanie. Súdny spis je „na lehote“ do 30. augusta 2015 s tým, že po vykonaní úkonov okresného súdu v odvolacom konaní bude predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Cb 212/2005.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu

pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Predmetom napadnutého konania, v ktorom sťažovateľ namieta zbytočné priehady, je rozhodovanie o návrhu na zaplatenie peňažnej sumy z titulu nároku navrhovateľa z lízingovej zmluvy (náhrada škody). Rozhodovanie o uvedených otázkach tvorí bežnú agendu všeobecných súdov. V napadnutom konaní nemožno identifikovať žiadne prvky skutkovej alebo právnej náročnosti veci.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priehadov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka súdneho konania. Sťažovateľ je v procesnom postavení odporcu, zúčastňoval sa pojednávania a na výzvy súdu reagoval primerane. Správanie sťažovateľa v napadnutom konaní takto nemožno hodnotiť ako faktor, ktorý prispel k celkovej dĺžke napadnutého konania okresného súdu.

3. Napokon ústavný súd posudzoval postup okresného súdu v napadnutom konaní. V tejto súvislosti poukázal na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej zbytočné priehady v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou alebo nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

V postupe okresného súdu možno identifikovať obdobia nečinnosti – v čase od 13. októbra 2005 do 19. júna 2006, t. j. obdobie ôsmich mesiacov, v čase od 19. novembra 2007 do 13. augusta 2009, t. j. obdobie jedného roka a deviatich mesiacov.

Ústavný súd tiež dospel k záveru, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol neefektívny a nesústredený.

O neefektívnosti postupu okresného súdu však svedčí predovšetkým skutočnosť, že vec sťažovateľa nie je ani po desiatich rokoch a piatich mesiacoch od začatia konania

právoplatne skončená, čo je už samo osebe z ústavného hľadiska neakceptovateľné (napr. m. IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 383/08, IV. ÚS 82/2010).

Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna a aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

Ako neefektívny a nesústreďený sa javí postup okresného súdu v priebehu rokov 2006 a 2007. V tomto období okresný súd priebežne vyvíjal procesnú aktivitu, avšak túto aktivitu možno hodnotiť ako sporadickú, ktorá nevedla dostatočne efektívne k prerokovaniu a rozhodnutiu veci - aktivita spočívala v zisťovaní podmienok konania, resp. doručovaní vyjadrenia sťažovateľa navrhovateľovi a opačne – doručovanie stanoviska navrhovateľa sťažovateľovi, a to spravidla v intervaloch troch až štyroch mesiacov.

O nesústreďenej činnosti okresného súdu svedčí skutočnosť, že svojou výzvou navrhovateľovi v apríli 2013, t. j. až osem rokov po doručení návrhu, spresňoval právny základ uplatnenej peňažnej sumy. Následne v priebehu zvyšných mesiacov roka 2013 okresný súd doručoval vyjadrenie navrhovateľa sťažovateľovi a stanovisko sťažovateľa navrhovateľovi a žiadal o pripojenie spisu Okresného súdu Košice I. Okresný súd prvýkrát vo veci rozhodol rozsudkom 21. septembra 2011, t. j. po uplynutí šiestich rokov a šiestich mesiacov od začatia konania. Dňa 19. decembra 2011 okresný súd opravným uznesením opravil zrejmu chybu vo svojom rozsudku a 12. januára 2012 opravným uznesením opravoval nedostatky opravného uznesenia. Ako výrazne neefektívny postup v konaní možno hodnotiť odročenie pojednávania nariadeného na 17. september 2014 z dôvodu rekonštrukcie kancelárie sudcu. Takýto dôvod odročenia pojednávania nemožno akceptovať, navyše v čase, keď konanie trvá približne deväť a pol roka.

Pokiaľ ide o obranu okresného súdu, že v napadnutom konaní došlo k opakovanému odročovaniu pojednávania zo zákonných dôvodov (praceneschopnosť zákonného sudcu) a zároveň nemožnosť pridelenia veci inému zákonnému sudcovi vzhľadom na obdobia neprítomnosti zákonného sudcu, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už viackrát uviedol (napr. I. ÚS 23/03, I. ÚS 141/03, II. ÚS 153/06, III. ÚS 399/2011), že personálne problémy (dlhodobá praceneschopnosť sudcu, zmeny zákonných sudcov) a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia (m. m. I. ÚS 39/00, I. ÚS 55/02, III. ÚS 399/2011). V zásade však nejde o takú okolnosť, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Tieto okolnosti ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných prieťahov.

Na tomto základe ústavný súd konštatoval, že nečinnosťou a tiež neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal...

Napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, okresný súd vo veci rozsudkom z 29. apríla 2015 rozhodol, súdny spis v čase rozhodovania ústavného súdu nebol ešte predložený krajskému súdu. Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádza sťažovateľ (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 €, keďže je „v *ťaživej právnej neistote*“ z dôvodu, že konanie nie je skončené ani po 9,5 rokoch, a sekundárne je v neistote vo svojich majetkových právach.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd zohľadnil predovšetkým doterajšiu dĺžku namietaného konania, ktorá bola spôsobená nečinnosťou a neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie

finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 4 000 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania v sume 340,90 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to odmenu za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2014 v sume 134 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 8,04 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 284,08 €. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd nepriznal odmenu za úkon – vyjadrenie z 1. februára 2015, pretože neobsahuje novú argumentáciu relevantnú vo veci oproti tej, ktorú sťažovateľ uvádza vo svojej sťažnosti.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2015